

ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ ИЗ ЈАВНОГ ЗДРАВЉА 2020/2021.

Други семестар

ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

Предмет: Обавезни

Шифра предмета: ЈЗ_м02

Број бодова: 5 ЕСПБ

Координатор предмета: Весна Бјеговић-Микановић, Институт за социјалну медицину, Медицински факултет Универзитета у Београду и Центар-Школа јавног здравља. Тел: 2 643 830; Факс: 2 659 533; *Email: vesna.bjegovic-mikanovic@med.bg.ac.rs*

Предавачи: наставници и сарадници Медицинског факултета Универзитета у Београду, гости предавачи.

Време одржавања наставе: од 01.03.2021, до 29.03.2021. У овој школској години настава се одржава у електронском окружењу преко система Медицинског факултета – *Reticulum* (адреса: <http://reticulum.med.bg.ac.rs/moodle/>).

Место одржавања наставе: електронско / дигитално окружење.

Циљ предмета је да студенти сагледају и усвоје мултидисциплинарност јавног здравља, савремене приступе и основне принципе јавноздравствених наука, да знају да класификују истраживачка достигнућа јавног здравља и компарирају јавноздравствене функције и услуге различитих земаља на основу доказа из истраживања.

Исход предмета су прихваћена знања у идентификовању, објашњавању и класификовању основних приступа у јавном здрављу и принципа јавно-здравствене етике, филозофије и јединствених карактеристика јавног здравља, објашњавању фаза у развоју ове дисциплине и усвајање основних група јавно-здравствених компетенција на којима почива јавно-здравствена перспектива. Исход се односи и на унапређење вештина у сагледавању актуелних изазова јавног здравља и прихватање начина на који су многе дисциплине повезане са областима изучавања јавног здравља.

Садржај предмета односи се на основне принципе и приступе јавног здравља који одређују мултидисциплинарност у јавноздравственим истраживањима. Главне теме предмета обухватају истраживачке домене јавног здравља повезане са јавноздравственом етиком, здрављем и његовим одредницама, промоцијом здравља и превенцијом специфичних болести, здравственом политиком и менаџментом, здравственим системима, животном и радном средином. Анализирају се ефекти и домети истраживања на свим нивоима јавног здравља уз посебно наглашавање европског контекста и партиципаторног приступа. Тумачи се место истраживања у јавном здрављу као јавноздравствене функције и у светлу комплексног јавноздравственог система.

Основна литература

- Kawachi I, Lang I, Ricciardi W, eds. Oxford handbook of public health practice. 4th edition Oxford: Oxford University Press 2020. <https://oxfordmedicine.com/view/10.1093/med/9780198800125.001.0001/med-9780198800125>
- Burazeri G, Zaletel Kragel L. Health: Systems – Lifestyle – Policies. Volume 1. 2nd edition. Lage: Jacobs Verlag 2013. <https://www.seejph.com/index.php/seejph/article/view/1919/1854>
- Burazeri G, Zaletel Kragel L. Health Investigation: Analysis – Planning – Evaluation. Volume 2. 2nd edition. Lage: Jacobs Verlag 2013. <https://www.seejph.com/index.php/seejph/article/view/1920>
- Last J. – експертски српски превод. Речник јавног здравља. Београд: Медицински факултет 2009.
- WHO. European Action Plan for Strengthening Public Health Capacities and Services. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2012.
- European Comission. EU Health Policy. https://ec.europa.eu/health/policies/overview_en (accessed February 03, 2021)
- Transforming our World: The 2030 Agenda For Sustainable Development. <https://sdgs.un.org/2030agenda> (accessed February 03, 2021).
- UN. Sustainable Development Goals Report 2020. New York: United Nations, 2020. <https://unstats.un.org/sdgs/report/2020/>. (accessed February 03, 2021)
- WHO. Healthy, prosperous lives for all: the European Health Equity Status Report. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2019. <https://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/health-equity-status-report-2019>. (accessed February 03, 2021)

Online ресурси:

- United Nations. Available at URL: <http://www.un.org>
- World Health Organization. Public Health Programmes and Projects. Available at URL: <http://www.who.int/entity/en/>
- World Health Organization. Regional Office for Europe. Available at URL: <http://www.euro.who.int/en>
- WHO. Health Evidence Network (HEN). Available at URL: <http://www.euro.who.int/en/what-we-do/data-and-evidence/health-evidence-network-hen>
- EU Health Portal. Available at URL: <http://ec.europa.eu/health-eu>
- European Observatory on Health Systems and Policies. Available at URL: <http://www.euro.who.int/eprise/main/who/progs/obs/toppage>
- Evropsko udruženje za javno zdravlje – EUPHA. Available at URL: www.eupha.org
- Evropska alijansa za javno zdravlje – EPHA. Available at URL: www.epha.org
- Evropska asocijacija škola javnog zdravlja – ASPHER. Available at URL: www.aspher.org
- Evropsko udruženje za zdravstveni menadžment – EHMA. Available at URL: www.ehma.org
- Public Health Institutes of the World (IANPHI). Available at URL: <http://www.ianphi.org/>
- European Health Forum Gastein (EHFG). Ceating a Better Future for Health in Europe. Available at URL: <http://www.ehfg.org>
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Available at URL: <http://www.cdc.gov>
- European Centre for Disease Prevention and Control. Available at URL: <http://www.ecdc.europa.eu>
- Влада Републике Србије и министарства. Доступно на: <http://www.srbija.gov.rs/>
- Закон (закони, уредбе, прописи мишљења). Доступно на: <http://www.zakon.co.rs/>
- Удружење за јавно здравље Србије. Доступно на: <https://www.facebook.com/udruzenjezajavnozdravljesrbije/>

Примери бесплатних *Online* часописа који покривају област јавног здравља

Bulletin of the World Health Organization	http://www.who.int/bulletin/en/
Lancet Public Health	https://www.thelancet.com/journals/lanpub/home
BMC Public Health	http://www.biomedcentral.com/1471-2458/1/
Journal of Public Health Policy	http://www.palgrave-journals.com/jphp/index.html
Globalization and Health	http://www.globalizationandhealth.com

Препоручене публикације

- Frenk J, Chen L, Bhutta ZA, Cohen J, Crisp N, Evans T, et al. For the global independent commission on education of health professionals for the 21st century. Health professionals for a new century: transforming education to strengthen health systems in an independent world. Lancet 2010; 376:1923–58 (and Web appendix 3).
- IOM. Who will Keep the Public Healthy? Educating Public Health Professionals for the 21st Century. Washington: The National Academy Press 2003.
- IOM. The Future of the Public's Health in the 21st Century. Washington: The National Academy Press 2003.
- Bjegovic-Mikanovic V, Vasic M, Vukovic D, Jankovic J, Jovic-Vranes A, Santric-Milicevic M, Terzic-Supic Z, Hernández-Quevedo C. Serbia: Health system review. Health Systems in Transition, 2019; 21(3): i-211.
- McKee M, Merkur S, Edwards N, Nolte E. The Changing Role of the Hospital in European Health Systems. Cambridge: Cambridge University Press 2020.
https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0010/448048/Changing-role-of-hospitals-eng.pdf (accessed February 16, 2021).
- Report of the Commission on Social Determinants of Health. See the full report and executive summary at: http://www.who.int/social_determinants/final_report/en/index.html (accessed February 03, 2021).
- Stahl T, Wismar M, Olila E, Lahtinen E, Leppo K. Health in All Policies. Prospects and potentials. Helsinki: Ministry of Social Affairs and Health and European Observatory on Health System and Policies 2006.
<http://www.euro.who.int/document/E89260.pdf> (accessed February 03, 2021).
- Gilson L. Health Policy and Systems Research. A Methodology Reader. Geneva: Alliance for Health Policy and Systems Research and WHO 2012. <https://www.who.int/alliance-hpsr/resources/publications/9789241503136/en/> (accessed February 03, 2021).

Наставне методе

Интерактивна предавања, претраживање литературе, вежбе са решавањем студија случаја које одговарају реалним сценаријима јавног здравља, семинари. Испитивање путем есеја – семинарског рада који се предаје у писаној форми и потом усмено презентује, а односи се на локалне изазове јавног здравља, има за циљ да се провере способности студента да организује и изрази властите идеје о уоченим јавноздравственим проблемима. Завршни испит, поред писања и одбране есеја састоји се и од теста.

Предмет обухвата 5 бодова ЕСПБ (укупно 150 часова). Број часова активне наставе је 60, у оквиру којих је 10 предавања, 30 семинара и вежби, а 20 часова се односи на студијски истраживачки рад. Преостали часови, укупно 90 су посвећени индивидуалном раду (без надзора).

Завршетак наставе

Студент је завршио наставу уколико је похађао предавања, активно учествовао у вежбама, комплетирао домаћи задатак у писаној форми и доставио руководиоцу предмета у електронској форми до 08.03.2021, написао есеј и доставио руководиоцу предмета у електронској форми до

28.03.2021. (на адресу: vesna.bjegovic-mikanovic@med.bg.ac.rs). У случају благовремене предаје есеја у електронској форми студент ће на исти начин добити и коментар наставника. Уколико се домаћи задатак не преда на време, одузима се 5 поена, а уколико се есеј не преда на време одузима се 10 поена. Штампане форме домаћег задатка и есеја предају се на дан полагања испита (29.03.2021).

Оцена знања (максимални број поена 100)

Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави (10%), припреми и извођењу колоквијума и истраживачких задатака током целокупног предмета (20%), писања и одбране семинарског рада (30%) и извођења писаног испита – тест (40%), којим се процењује стечено знање; тест обухвата питањима која имају по 5 понуђених одговора од којих је само један тачан, а који су повезани са наставним садржајем. Неколико питања су отвореног типа, па је студент обавезан да попуни тачан одговор. **Рок за предају домаћег задатка у електронској форми је 08.03.2021. Рок за предају семинарског рада у електронској форми је 28.03.2021. Домаћи задатак и есеј у штампаној форми предају се на дан полагања испита. Уколико студент не преда домаћи задатак на време, одузима се 5 поена, а уколико не преда семинарски рад на време одузима се 10 поена.**

Наставници и сарадници (азбучним редоследом):

Бјеговић-Микановић Весна, Булат Петар, Васиљевић Нађа, Вуковић Дејана, Ђикановић Босиљка, Јанковић Јанко, Јовић-Вранеш Александра, Кисић Дарија, Кнежевић Александра, Максимовић Јадранка, Максимовић Наташа, Мандић-Рајчевић Стефан, Марковић-Денић Љиљана, Матејић Бојана, Милић Наташа, Новаковић Ивана, Пантић Игор, Пекмезовић Татјана, Ратков Исидора, Стаменковић Жељка, Терзић-Шупић Зорица, Шантрић-Милићевић Милена, Шипетић-Грујичић Сандра

ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ ИЗ ЈАВНОГ ЗДРАВЉА 2020/2021. – Други семестар

Обавезни предмет ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

Настава се одржава од 01. марта до 29. марта, 2021. године у електронском/ дигиталном окружењу у форми предавања, консултација са наставницима и сарадницима, електронских комуникација, учествовања на форумима, израде домаћег задатка, писања и одбране семинарског рада и извођења писаног испита – теста. Према акредитацији, овај предмет има 5 бодова ЕСПБ.

Датум	Број часова	Тема предавања и вежби	Одговорни наставници и место
01. 03. 2021. Четири дана 15.00-18:30	16 часова	Увод у предмет, очекивања студената. Јавно здравље: савремени приступи и изазови. Упутство за писање семинарског рада. Упутства за домаћи задатак. Изазови јавног здравља: Инфодемија. Корисни алати за јавно здравље.	01.03.2021, Весна Бјеговић-Микановић, Стефан Мандић-Рајчевић Институт за социјалну медицину
		Основне јавноздравствене функције и услуге. Класификација основних области деловања јавног здравља у Европи Примери истраживања	Јанко Јанковић Зорица Терзић Институт за социјалну медицину
		Ширење концепта јавног здравља: Детерминанте здравља и неједнакости у здрављу. Примери истраживања за детерминанте здравља. Извештај комисије за социјалне одреднице здравља. Квалитет живота и здравље. Здравствена писменост.	02.03.2021, Јанко Јанковић, Зорица Терзић-Шупић, Александра Јовић-Вранеш, Институт за социјалну медицину
		Здравствена заштита, нивои превенције. Здравствена заштита појединих популационих група. Дискусија: Истраживања здравља и здравствене заштите појединих групација	03.03.2021, Жељка Стаменковић, Александра Јовић-Вранеш, Весна Бјеговић-Микановић Институт за социјалну медицину
		Јавноздравствена политика. Процес одређивања приоритета. Јавноздравствени индикатори Европске комисије. Главне области јавноздравствених истраживања. Примери истраживања у промоцији здравља.	04.03.2021, Милена Шантрић-Милићевић Александра Јовић-Вранеш Институт за социјалну медицину
05. 03. 2021. Два дана 15.00-18:30	8 часова	Промоција здравља. Вежба: Примери истраживања у промоцији здравља. Заговарање и заступање у јавном здрављу. Пример истраживања физичке активности.	05.03.2021, Александра Јовић-Вранеш, Босиљка Ђикановић, Јована Тодоровић Институт за социјалну медицину
		Глобално здравље. Вежба: Глобално здравље – актуелни изазови	08.03.2021, Бојана Матејић, Жељка Стаменковић Институт за социјалну медицину

Датум	Број часова	Тема предавања и вежби	Одговорни наставници и место
09.03.2021. Два дана 15.00-18:30	8 часова	Системи здравствене заштите. Истраживања система здравствене заштите. Форум за дискусију: Истраживања система здравствене заштите.	09.03.2021, Дејана Вуковић Институт за социјалну медицину
		Основе здравственог права. Разлике између јавноздравствене и медицинске етике. Основне етичке теорије и јавноздравствени етички кодекс.	10.03.2021, Александра Јовић-Вранеш, Јанко Јанковић Институт за социјалну медицину
11.03.2021. 15:00-18:30	4 часа	Менаџмент и јавно здравље	11.03.2021, Зорица Терзић-Шипић Институт за социјалну медицину
		Менаџмент људским ресурсима	11.03.2021, Милена Шантрић-Милићевић Институт за социјалну медицину
12.03.2021. 15:00-18:30	4 часа	Јавноздравствене информације Процена здравствених технологија	12.03.2021, Наташа Милић Институт за статистику и информатику
15.03.2021. Три дана 15:00-18:30	12 часова	Превенција специфичних болести. Малигни тумори. Превенција кардиоваскуларних болести. Превенција ендокринолошких и метаболичких обољења	15-17.03.2021, Сандра Шипетић Грујичић, Татјана Пекмезовић, Марковић-Денић Љиљана, Кисић Дарија, Максимовић Јадранка, Ратков Исидора, Максимовић Наташа Институт за епидемиологију
		Превенција респираторних болести. Превенција гастроинтестиналних обољења Превенција цереброваскуларних и неуролошких болести	
		Превенција инфективних болести и јавноздравствени изазови Преглед студија из области превенције специфичних болести.	
18. 03. 2021. 15:00-18:30	4 часа	Животна средина и јавно здравље Исхрана и здравље	18.03.2021, Нађа Васиљевић Институт за хигијену и медицинску екологију
19.03.2021. 15:00-18:30	4 часа	Радна средина и јавно здравље. Здравствена заштита радника	19.03.2021, Петар Булат Институт за медицину рада
22.03.2021 15:00-17:30	6 часова	Јавноздравствена генетика Јавноздравствена микробиологија Менаџмент и ментално здравље	22.03.2021, Ивана Новаковић Институт за хуману генетику 22.03.2021, Александра Кнежевић Институт за микробиологију и имунологију 22.03.2021, Игор Пантић Институт за физиологију
29.03.2021. 16.00 – 19.00	16.00-19.00	Тест знања Презентација семинарског рада Евалуација наставе	29.03.2021, Весна Бјеговић-Микановић Институт за социјалну медицину